

Bærekraftsrapport for Trøndelag

Ingvild Johansen
Trøndelag fylkeskommune

Rebecca Engen Hoff
Namsos Kommune

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Bærekraftsrapport

Bærekraftsrapport

*71 indikatorer, satsningsområder,
innbyggerundersøkelsen
Offentlige tilgjengelig data
Suksesshistorie*

Ingen nasjonale krav eller føringer om hvordan vi skal måle bærekraft

Kunnskapsgrunnlag for bærekraftarbeidet i Trøndelag

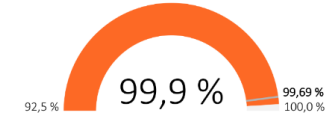
Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Foto: Trøndelag fylkeskommune

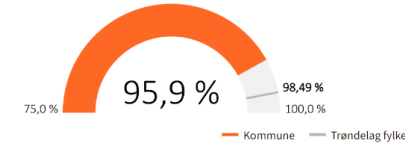

Delmål 9.3: Øke tilgangen til informasjons- og kommunikasjonsteknologi

Andel av befolkning med tilgang til fast bredbånd, hastighet ≥ 30

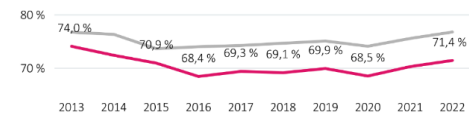

Andel av befolkning med tilgang til mobildata, hastighet ≥ 30

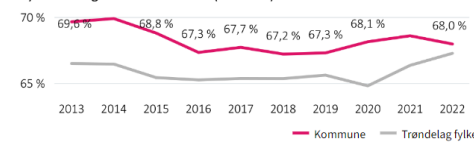

Delmål 10.2: Sikre myndiggjøring og fremme sosial, økonomisk og politisk inkludering av alle

Syssetingsandel for menn (15-74 år)

Syssetingsandel for kvinner (15-74 år)

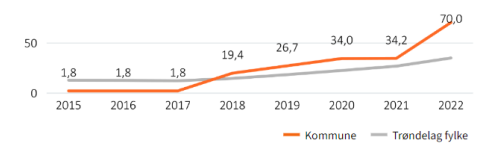

Delmål 9.4: Oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig

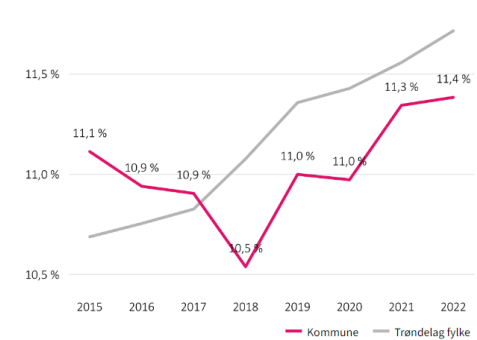
Andel elbiler av alle personbiler

Antall ladepunkt for elbiler per 10 000 innbyggere

Uføretrygdeandel (18-67 år)

1 UTRYDDE
FATTIGDOM

- Andel innbyggere med sosialhjelp som hovedinntekt
- Andel personer i husholdninger med vedv. lavinntekt
- Andel barn i husholdninger med vedv. lavinntekt
- Andel mottakere av stønad til livsopphold
- Inntektsulikhet - GINI

4 GOD
UTDANNING

- Andel barn med grunnleggende kompetanse - lesing
- Andel barn med grunnleggende kompetanse - regning
- Andel personer utenfor arbeid, utdanning og arb.tiltak
- Andel personer som kun har gjennomført grunnskole
- Andel elever som fullfører videregående opplæring
- Andel barnehageansatte med pedagogisk utdanning
- Andel barn som oppgir at de trives på skolen

7 REN ENERGI
TIL ALLE

- Nettoforbruk av elektrisk kraft for husholdninger per innbygger
- Energibruk per m² eid areal i kommunale formålsbygg

10 MINDRE
ULIKHET

- Sysselsettingsandel for menn og kvinner
- Uføretrygdeandel
- Andel som har fullført VGS og høyere utdanning
- Andel som leier bolig blant alle boforhold

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

- Utslipp av tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger
- Hensyntatt risiko og sårbarhet for alvorlige naturhendelser i kommunal planlegging

16 FRED, RETTFERDIGHET
OG VELFUNGEREDE
INSTITUSJONER

- Årlige anmeldelser vold, mishandling og seksuallovbrudd
- Andel barn/unge på tiltak gjennom barnevernet
- Valgdeltakelse kommunevalg

2 UTRYDDE
SULT

- Andel voksne kvinner med overvekt og fedme
- Andel voksne menn med overvekt og fedme
- Andel jenter som spiser frokost før første skoletime
- Andel gutter som spiser frokost før første skoletime
- Årlig omdisponert dyrket mark til andre formål enn landbruk

5 LIKESTILLING
MELLOM KJØNNENE

- Andel fedre som tar ut hele fedrekvoten
- Andel kvinnelige ledere
- Andel kvinnelige kommunestyrerepresentanter
- Forskjell i andel sysselsatte med innvandrerbakgrunn
- Andel kvinner i arbeidsstyrken
- Forskjell gjennomsnittlig bruttolønn menn og kvinner
- Andel sysselsatte kvinner som jobber deltid

8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST

- Andel av befolkningen som er sysselsatt
- Sysselsettingsbidrag
- Andel sysselsatte som jobber i privat sektor eller offentlig eide foretak
- Sysselsettingsrater for unge og - innvandrere
- Gjennomsnittlig bruttolønn per måned
- Legemeldt sykefravær for lønnstakere

11 BÆREKRAFTIGE
BYER OG
LOKALSAMFUNN

- Andel barn som bor trangt
- Andel befolkning som bor i tettbygde strøk
- Forsørgerbrøk for eldre
- Grønne områder som andel av totalt bebygd areal

14 LIVET I
HAVET

- Antall kg avfall innsamlet i ryddeaksjoner
- Vernet areal til havs

17 SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLENE

Det finnes få indikatorer som baserer seg på offentlig tilgjengelig data med god datakvalitet for å måle bærekraftsmål 17. Derfor er ikke dette bærekraftsmålet inkludert i analysen.

3 GOD HELSE OG
LIVSKVALITET

- Vaksinasjonsdekning blant 16-åringene (kvinner)
- Andel 65 år og eldre som er influensavaksinert
- Antall dødsfall forårsaket av ikke-smittsomme sykdommer
- Andel ungdomsskoleelever med mange psykiske plager
- Forskjeller i antall leveår (høy/lav utdanning)
- Antall fastleger per tusen innbyggere

6 RENT VANN OG GODE
SANITÆRFORHOLD

- Andel fornyet kommunalt ledningsnett
- Andel produsert drikkevann som går til spille pga. lekkasje i ledningsnettet
- Andel befolkning tilknyttet kommunal avløpstjeneste
- Andel fornyet kommunalt spillvannnett

9 INDUSTRI,
INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

- Andel befolkning med tilgang til fast bredbånd
- Andel befolkning med tilgang til mobildata
- Andel elbiler av alle personbiler
- Antall ladepunkt for elbiler per 10.000 innbyggere

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

- Tonn matavfall per årsinnbygger
- Farlig avfall fra husholdningene per årsinnbygger
- Gjenvinningsgrad for husholdning
- Tonn husholdningsavfall per årsinnbygger

15 LIVET PÅ
LAND

- Andel skog av totalt arealbruk
- Endring i ubebygde areal
- Utvikling fysisk nedbygd areal
- Andel vernet areal på land

Innbyggerundersøkelse

Andelen som er enige i følgende utsagn

43 %

Fremkommeligheten for syklist og gående bør prioriteres fremfor bilister
(41 prosent u/ Trondheim)

Mest enige kommuner
56 % Inderøy, 53 % Røros, 53 % Trondheim)

48 %

Jeg tar bærekraftige valg selv når det koster meg mer
(47 prosent u/ Trondheim)

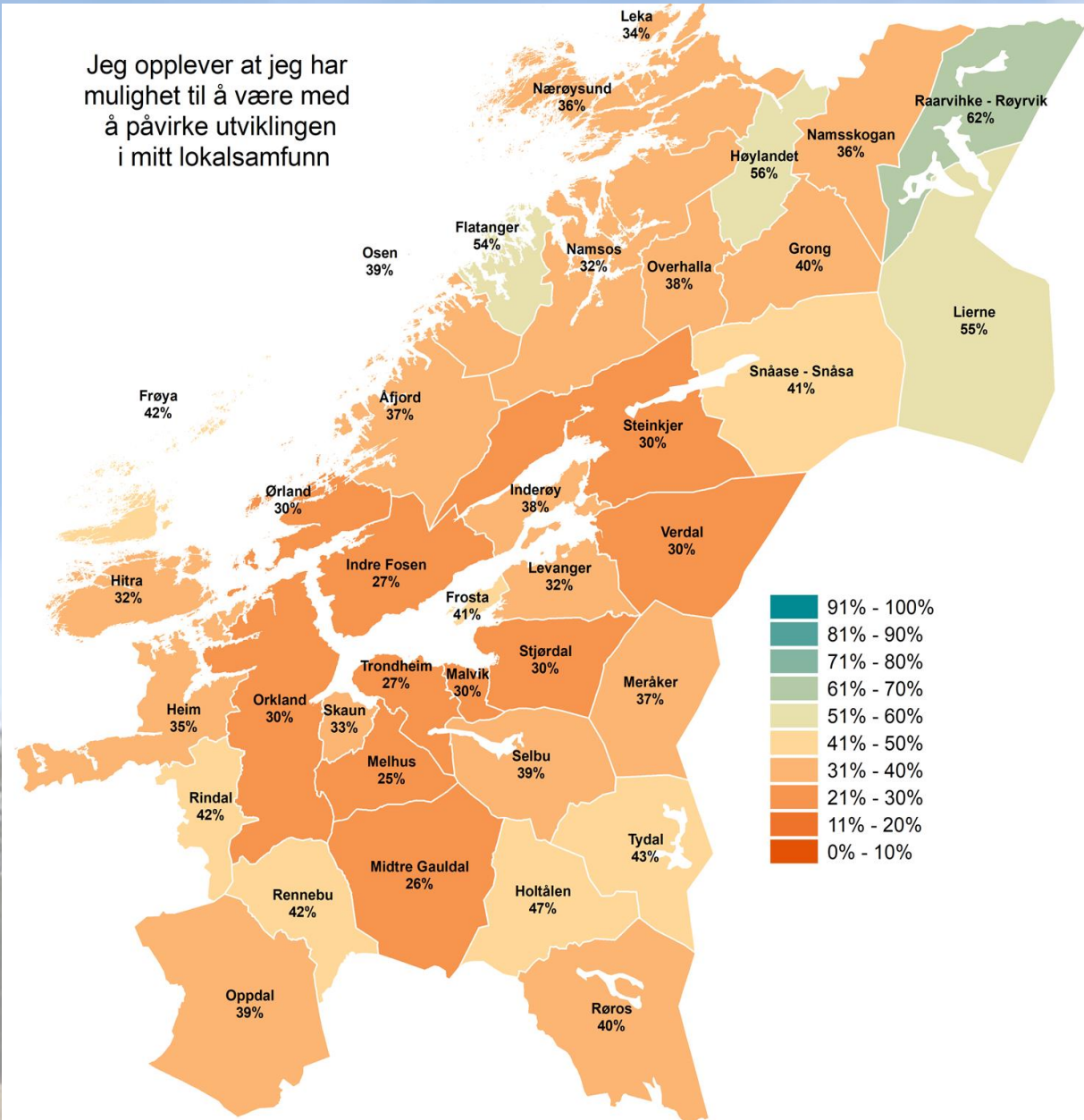
Mest enige kommuner
64 % Flatanger, 57 % Røros, 54 % Malvik, 54 % Trondheim)

60 %

Det er viktig for meg at min kommune bidrar til å redusere klimagassutslippene i Norge
(58 prosent u/ Trondheim)

Mest enige kommuner
75 % Trondheim, 70 % Malvik, 66 % Levanger)

Jeg opplever at jeg har mulighet til å være med å påvirke utviklingen i mitt lokalsamfunn

Suksesshistorier i Trøndelag

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

Orkland kommune | Fra varmtvann rett i sjøen til byutvikling, velvære og arbeidsplasser

Bakgrunn

En viktig del av omstillingen til et samfunn som skal baseres på fornybar energi, er å utnytte restenergi fra industriproduksjon. På Orkanger finnes et stjerneskjempet på hvordan kraftintensiv industri samarbeider med lokale aktører for å gi bedrifter og innbyggere miljøvennlig energi. Spillvarme fra Elkem Thamshavns produksjon av silisium blir til miljøvennlig energi. Alternativt ville det oppvarmede vannet havnet i sjøen – til ingen nytte.

Tiltak

I tillegg til at Elkem Thamshavn selv gjenvinner 30 prosent av spillvarmen som elektrisitet til egen virksomhet, er det i dag også tre øvrige aktører som utnytter denne miljøvennlige energikilden til ulike formål på Orkanger:

1. Via Orkland Energis fjernvarmenett blir varmen en del av en sirkulærøkonomi. Et biprodukt fra en bedrift inngår som en ressurs for en annen bedrift, som kan omsette dette i kommersiell drift. I dette tilfellet til næringsliv, offentlige bygg og større boligkomplekser.
2. Det er etablert egen rørledning fra Elkem Thamshavn til Idrettsparken på Orkanger, der spillvarme benyttes til å holde kunstgressbaner is- og snøfrie gjennom vinterhalvåret.
3. Da Orkland kommune åpnet Folkehelsecenteret i 2020, med

Suksesskriterier

Fjernvarmen er et viktig konkurransefortrinn for Orkland som næringskommune nummer én i Trøndelag. Ved å utnytte spillvarme unngår vi unødvendig bruk av fossil energi og reduserer behovet for vindmøller og andre kontroversielle naturinngrep. I tillegg til miljøgevinsten er fjernvarme enkelt, vedlikeholdsfritt og konkurransedyktig. Samtidig gir den komfort i form av behagelig varme og godt innemiljø for de som oppholder seg i bygningene.

“ Vi er i ferd med å utvikle småbyen Orkanger ved å benytte miljøvennlig energi til stadig flere formål. Det er fremdeles mye fornybar energi tilgjengelig. Vi arbeider kontinuerlig med å legge til rette for at flere bygg skal få fjernvarme og at nye bedrifter skal velge Orkanger som lokalisering for sin virksomhet.”
Johan Skjelberg, daglig leder i Orkland Energi

Malvik kommune | Heltidskultur og kvalitet i tjenestene i Malvik

Bakgrunn

Allerede i 2015 ble det etterlyst en høyere heltidsandel av kommunens politikere. Første politiske vedtak kom i 2017 med krav om minimum 60 prosent heltidsandel i løpet av planperioden frem til 2020. Kravet er senere økt hvert år ved behandling av handlings- og økonomiplanen til et mål om 72 prosent heltidsandel i løpet av 2026.

Organisering

Arbeidet ble bevisst ikke organisert som et prosjekt, men har blitt systematisk fulgt opp innenfor de gjeldende ansvarsstrukturene i organisasjonen. Det er heller ikke utarbeidet en egen plan, men arbeidet følges opp systematisk ved ansettelse og det rapporteres hver måned til administrasjonsutvalget. Alle stillingsutlysninger skal i utgangspunktet være heltid. Eventuell utlysning og ansettelse i deltid må begrunnes og godkjennes i forkant. Det har blitt innført noen langvakter som gjør det enklere å ha hele stillinger i turnus og samtidig unngå «ekstrahjelp» i små stillinger i helgene.

Det har vært et tett samarbeid med hovedtillitsvalgte og er etablert en arbeidsgruppe kalt «Overordnet gruppe – heltidskultur og kvalitet i tjenestene». Arbeidsgruppen er partssammensatt med hovedtillitsvalgte fra fagforbund, Norsk sykepleierforbund og Utdanningsforbundet, i tillegg til kommunalsjef, helse og oppvekst, samt HR-leder og organisasjonssjef. Arbeidsgruppen gjennomfører møter med formål å evaluere resultater og diskutere tiltak.

I tillegg blir administrativ ledelse på alle nivåer bevisstgjort gjennom gjentakelse og oppfølging på resultater.

Utfordringer

Den største utfordringen er at det er mange som velger å arbeide deltid selv om de ikke har andre tetsler ved siden av. Vi tror mye av dette skyldes holdninger til heltid, og mener det må en kulturendring til for å lykkes fullt ut, spesielt innenfor helse.

Resultat

- heltidsandelen har økt fra 55,4 prosent i 2017 til 71,2 prosent i juli 2023
- redusert fravær, stillingsprosentene 25 til 75 prosent har størst fravær
- bedre kontinuitet og økt tilstedeværelse bidrar til bedre kvalitet til de som mottar tjenestene

Vi får i dag positive tilbakemeldinger på hva heltidsarbeid betyr for tjenestene, spesielt innenfor virksomhetene Hjemmesykepleien og Behandling og pleie

Bruker: Det er trygt å ha færre ansatte å forholde seg til – er det du som kommer, ja, så godt å se deg igjen!»

Grong kommune | Foreldre på sidelinja - et nytt folkehelseiltak i Grong

Grong kommune v/Familiebasen har i samarbeid med Nord Universitet startet folkehelseiltaket «Foreldre på sidelinja». Målet er å skape gode oppvekstvilkår for ungdommene i Grong. Målgruppen er ungdom på 7. – 10. trinn og deres foreldre.

Bakgrunn

Bakgrunnen for dette tiltaket var behovet for å lage en tilpasset og moderne metode for bruk i skolen. Tittelen er valgt for å beskrive det brede spekteret av foreldre som finnes i ungdomsmiljøet. Noen er meget aktive og står på sidelinja for å heie på sine ungdommer. Andre stiller seg mer passive, dvs. på sidelinja.

Ambisjon

Hovedmålet med «Foreldre på sidelinja» er å styrke nettverket rundt ungdommen, foreldre, foreldregruppa og ungdomsgruppa selv.

Gjennom «Foreldre på sidelinja» skal:

- Ungdommene få mulighet til å fortelle hvordan de har det
- Foreldrene få mulighet til å forstå ungdommene bedre
- Foreldrenettverket bli sterkere
- Foreldrene bli tryggere

Organisering

«Foreldre på sidelinja» skal fortsette etter prosjektets slutt. Det settes i vanlig drift fra 2024. Innholdet i opplegget vil bli tilpasset hvert enkelt trinn hver høst, og følger utviklingen i samfunnet. Tiltaket er ferskvare og har ingen fast manual.

Det er fire treffpunkt:

- Besøk i klasserommet til den enkelte klasse
- Foreldremøte
- Besøk i klasserommet
- Felleskveld for foreldre og ungdommer, med mat, casearbeid og diskusjoner i grupper rundt ulike spørsmål

Resultat

Alle som deltar på «Foreldre på sidelinja», som lærere på skolen, elever eller foreldre blir alle bedre kjent med familiebasen. Dette er det forebygging i, og det blir lettere å ta kontakt ved behov, enten for seg selv, eller for andre.

Konklusjon

Familiebasen har fått gjenfortalt at en ungdom som hadde blitt mye plaget, og ikke hadde det så bra på skolen, ble kontaktet av en av møbnerne med en beklagelse for dårlig oppførsel, og et ønske om å være støtte videre for den andre. Dette ble gjort som en følge av casearbeid gjennom «Foreldre på sidelinja».

Dersom vi er med på å bidra til at en ungdom får en sånn opplevelse hvert år, eller lignende er det verdt jobben.

Det at foreldrene har jobbet med caser om aktuelle tema vil forberede dem bedre på noe av det som kommer, i tillegg til å opplyse dem om hva som røres seg akkurat nå, og forhåpentligvis lette dialogen dem imellom når det er noe ekstra krevende.

Foto: Ingrid Eklo

Satsningsområder

En oppsummering av de ulike bærekraftsmålene

Plukket ut de områdene vi bør jobbe med, hvilke områder vi har størst utfordringer.

Opp mot ulike utviklingsområder

Tilskudd og virkemidler

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Veien videre

Det er viktig å forankre rapportert høyt i organisasjonen

Hvordan blir rapporten brukt

- Workshops
- Administrativ og politisk presentert
- Presentert til eksterne

Evaluering av bruk

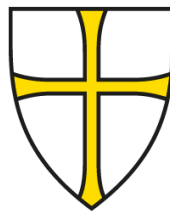

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

Namsos kommune

- Gjennomgang av rapport
 - Ledergruppen
 - Bærekraftskoordinator
- Oppsummering av rapport og undersøkelse
- Sak i formannskapet
 - Undersøkelsen og rapporten inngår i grunnlaget for kommende planstrategi og det videre bærekraftsarbeidet
- Planstrategi
 - Kunnskapsgrunnlag
 - Planverk
- Muligheter fremover

Trøndelag fylkeskommune

Trööndelagen fylhkentjielte

trondelagfylke.no | fb.com/trondelagfylke